

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Liturgika bizantyjska: Sakramenty
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Byzantine liturgics: The Sacraments
Kierunek studiów	Teologia kurs A (MSD Lublin)
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki teologiczne
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr Stefan Batruch

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	Semestr	Punkty ECTS
wykład			3
konwersatorium	30	(IX-X), XI-XII	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Bazowa wiedza o liturgicznym i sakramentalnym życiu Kościoła. Podstawowa znajomość języka ukraińskiego

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Ukazanie sakramentów jako źródła uświęcenia człowieka i sposobu budowania Mistycznego Ciała Chrystusa
C2 - Ukazanie genezy sakramentów i ich rozwoju w liturgicznej tradycji bizantyńskiej
C3 - Kształtowanie umiejętności czerpania treści teologicznych z tekstów obrzędów sakramentów zgodnie z zasadą lex orandi lex credendi
C4 - Ukazanie ewolucji obrzędów sakramentów w metropolii kijowskiej po Unii Brzeskiej

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student dysponuje wiedzą o genezie i ewolucji obrzędów sakramentów w liturgicznej tradycji bizantyńskiej oraz ich znaczeniu	T_W15
W_02	Student zna współczesne osiągnięcia szkół teologicznych w dziedzinie badań nad bizantyńską tradycją liturgiczną	Tk_W02
W_03	Student posiada wiedzę o dynamice embolistycznej w modlitwach sakramentów	Tk_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi, na podstawie studium tekstów bizantyńskich obrzędów sakramentów, których geneza sięga okresu pierwszych Soborów, wyrobić w sobie umiejętność holistycznego podejścia do zagadnień teologicznych i syntetycznego ukazywania historii zbawienia	T_U09

U_02	Student rozumiejąc, że sprawowanie sakramentów dokonuje się w kontekście niezwykle dynamicznych zmian w mentalności przede wszystkim młodzieży, potrafi otworzyć się na wiedzę i doświadczenie środowisk pozakościelnych	T_U14
U_03	Student uświadamia sobie, że użyte w odniesieniu do sakramentów małżeństwa i święceń przez Katechizmy (Kościoła Katolickiego i Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego) określenie „Sakramenty w służbie komunii” jest dla przyjmujących je wezwaniem do aktywnej służby dla bliźnich	T_U15
U_04	Student wie, że wydanie w roku 1996 przez Kongregację Kościołów Wschodnich „Instrukcji w sprawie stosowania przepisów liturgicznych Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich” spowodowane było w jakiejś mierze zaniedbaniami ze strony wschodnich katolików w sferze wierności własnej tradycji	Tk_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student ma świadomość, że w dzisiejszych realiach poprzez nauczanie o sakramentach i sprawowanie ich Kościół wzmacnia małżeństwa i rodziny, promuje wysoką kulturę, sprzyja zachowaniu i rozwojowi dziedzictwa duchowego, od którego zależy przyszłość chrześcijaństwa	T_K07
K_02	Student rozumie, że wymieniana wśród sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego Eucharystia czyni z inicjacji chrześcijańskiej proces trwający całe życie. Jako przyszły szafarz sakramentu pokuty i pojednania uświadamia sobie własną rolę i odpowiedzialność za prowadzenie innych drogą do dojrzałości chrześcijańskiej	Tk_K01

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Kwestie terminologiczne. „Od »sakramentów« do »misteriów«” (KKK 1075)   Ekonomia sakramentalna w życiu Kościoła   Sakramenty: inicjacji chrześcijańskiej, uzdrowienia, w służbie komunii   Geneza i ewolucja sakramentu chrztu   Geneza i ewolucja sakramentu bierzmowania. Jedność sakramentów inicjacji w trad. wsch.   Geneza i ewolucja sakramentu pokuty. Kwestia formuły rozgrzeszenia   Geneza i ewolucja sakramentu namaszczenia chorych. Problem skróconego obrzędu   Sakrament święceń. Święcenia niższe i wyższe w tradycji bizantyńskiej   Sakrament małżeństwa, jego struktura i sposób udzielania w Kościołach tradycji kijowskiej   Problem osobnego obrzędu zaręczyn.   Specyfika celebracji powtórnego małżeństwa w tradycji bizantyńskiej

Chrześcijański pogrzeb, warianty jego sprawowania w różnych warunkach. Problem kremacji
 Sakramentalia (poświęcenia i błogosławieństwa) w Kościele wschodnim
 Postulaty liturgicznej Instrukcji Kongregacji Kość. Wsch. odnośnie sprawowania sakramentów

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Praca pisemna	Oceniony tekst pracy pisemnej
W_02	Wykład konwersatoryjny	Praca pisemna	Oceniony tekst pracy pisemnej
W_03	Wykład konwersatoryjny	Praca pisemna	Oceniony tekst pracy pisemnej
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
U_02	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
U_03	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
U_04	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, uwagi:

1. Aktywność studentów podczas zajęć (wypowiedzi ustne, dialogi, praca w grupach)
2. Złożenie pracy pisemnej.
3. Obecność na zajęciach

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin

Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	45

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Michael Kunzler, Liturgia Kościoła, Poznań 1999.   Bogusław Nadolski, „Liturgika III. Sakramenty. Sakramentalia. Błogosławieństwa”, Poznań 1992.   Василь Корендій, „Таїнство елеопомазання”, Тернопіль 2019.   John Meyendorff, „Małżeństwo w prawosławiu. Liturgia, teologia, życie”. Lublin 1995.   Paul F. Bradshaw, „W poszukiwaniu początków kultu chrześcijańskiego. Źródła i metody badań wczesnej liturgii”, Kraków 2016.   Robert F. Taft, „Ponad wschodem i zachodem. Problemy rozumienia liturgii”, Kraków 2014.   Конгрегація у справах Східних Церков, „Інструкція застосування літургійних приписів Кодексу Канонів Східних Церков”, Львів 1998.   Marek Blaza SJ, „Kościół w stanie epiklezy”, Kraków 2018.   Marek Blaza SJ, „Jak wierzysz. Sakramenty inicjacji chrześcijańskiej w dialogu katolicko-prawosławnym”, Kraków 2005.   Александр Шмеман, „За життя світу. Таїнства і православ'я”, Львів 2009.
Literatura uzupełniająca
Микола Кавасила, „Життя в Христі”, Львів 2005.   Przemysław Nowakowski SM, Problematyka liturgiczna w międzywyznaniowej polemice po Unii Brzeskiej (1596-1720), Kraków 2004.